

του τὸ παιδί. Μὰ ἡ περιγραφή τούτη, ἡ βαθεῖα καὶ φιλή σὰ ψυχολογικά της, δὲ στέκεται βέβαια μαζί, βαλμένη σὰ σὲ ζυγαριά, μὰ ἔρχεται μὲ τὴν τέχνη πὸν ζητᾷ τὸ πλέξιμο τοῦ μύθου, μὲ τὸν τρόπο πὸν χρειάζεται γιὰ νὰ κεντηθῇ τοῦ ἀναγνώστη ἡ προσοχὴ ἀγάγια γάλια ὥσπου ὁ ἴδιος τὴ σύγκρισιν νὰ νοιώσῃ.

Στὴν ἐποχὴ μας, πὸν ἡ φιλολογία τοῦ τόπου μας κατάντησε μίμησιν καὶ ἀναμάστημα τοῦ ἴδιου δολένα μοτίβου σὲ πρῆσιν καὶ σὲ πεζά, μὲ τὸ νὰ λείπῃ τὸ αἰσθημα καὶ ὁ νοῦς, ἔρχεται τὸ καινούριο ἔργο τοῦ Ψυχάρη νὰ μᾶς γεννήσῃ αἰσθήματα νέα, πρωτόφαντα ζητήματα, ἀνθισμένες ἰδέες, ζωντανές ἱστορίες καὶ νὰ φυσήξῃ μὲ τῆς πραγματικότητος τὴ δύναμιν τὴν αὔρα τῆς φιλοσοφίας.

(Στ' ἄλλο φύλλο τελιώνει)

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΠΑΛΛΗΣ ΠΡΟΣ ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟ *

(*Ἀντίγραφο*)

Λίβερπουλ, 16 τοῦ Μάη 1901

Ἀξιότιμε κ. Πατσουράκο,

Κάποιος ἀγνωστός μου εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στείλῃ τὸ φύλλο τῆς «Ἐσπερινῆς» ὅπου φάνηκε τὸ γράμμα σας τὸ πρὸς ἐμένα.

Παρατηρῶ λέτε πὸς μοῦ γράφετε λακωνικῶς. Λακωνικῶς σὰ παλιὰ τὰ χρόνια σήμαινε τὸν τρόπο τὸ λογιολογικὸ καὶ ἀξιόπρεπο· ἂν εἶναι νὰ κρίνω ἀπὸ τὰ γραφόμενά σας, λακωνικῶς σήμερον λέγεται ὁ φλύαρος καὶ κακοήθης.

Ἄν ἡ Ἑλλάδα ἔχει ὀχτρούς, δὲν ὑπάρχει (ὅπως φαντάζεστε) ἀνάγκη νὰ ζαλιζοῦνται καὶ νὰ δαπανοῦν ὡς εἶναι καλὰ κάθε μας Πατσουράκος, κί' ἡ δουλιὰ τους ἔγινε.

Πρόθυμος

ΛΑΒΕ. ΠΑΛΛΗΣ

* Κοίταξτε «Νουμάς» ἀριθ. 433, σελίδα 271.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΡΦΙΑ

ΜΕΓΑΛΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΘΓΡΑΦΙΚΟ ΜΦΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Τυπώθηκε στὸ Παρίσι καὶ πουλιέται στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 10.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ.

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΗ, ἀρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12 1/2.—Γιὰ τὴς ἐταρχίης δεχόμεστε καὶ τρίμηνας συντρομῆς (3 δρ. τὴν τρίμην).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἂ δὲ στέλνῃ μπροστά τὴ συντρομὴν του.

20 λεπτά τὸ φύλλο, 20.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσια, καὶ στὴς ἐταρχίης σὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ—ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΡΟΥΣΜΑ - Η ΚΑΡΜΑΝΙΟΔΑ - ΓΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΚΙ ΑΝΕΠΙΣΗΜΟΥΣ.

ΜΑΙΝΕΤΑΙ Πατσουράκιος ἀνὴρ πάλι καὶ φοβερίζει...καὶ τρέμετε, μαλλιαροί. Ἐτοιμάζει μιὰ σφήνα γιὰ νὰν τὴ χάσει, λέει, στὸ 102 ἄρθρο τοῦ Συντάγματος, στὸ «περὶ μονιμότητος τῶν ὑπαλλήλων», γιὰ νὰ παύεται ἀπὸ τὴ θέση του κάθε δημόσιος ὑπάλληλος πὸν θὰ ἐπιβουλεύεται τὴ γλώσσα τοῦ Συντάγματος.

Τὴν Τρίτη βράδι εἶταν ἔτοιμος νὰ παρουσιάσει τὴ σφήνα του καὶ νὰ βρῖσει ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς τὸν Παλαμᾶ, κατὰ τὴν ἀγίατρευτὴ καὶ ἀνίερη συνήθειαν του, μὰ δὲν πρόφτασε. Κ' ἴσως ἀπόψε, Τετράδη, ἴσως τὸ Σάββατο, μὰ σίγουρα μιὰ μέρα ἀπ' αὐτὲς θὰ γίνῃ τὸ πανηγύρι. Καὶ θὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασίν του ὁ κ. Πατσουράκος, καὶ νὰ βγάλλῃ τὸ λόγο του, καὶ θὰ περάσομε ἐμεῖς καλὰ καὶ ἡ ἀφεντιά του καλύτερα, γιὰτὶ, καθὼς μαθαίνουμε, ἡ πρότασίν του θὰ πάει σὰ πούφ!, δὲ θὰ ψηφιστεῖ δηλ., γιὰτὶ ἡ Βουλὴ χόρτασε μὲ τὴς δάφνες πὸν μάζωξε μὲ τὸ 2 ἄρθρο καὶ δὲν ἔχει καμιά ὄρεξιν καὶ γι' ἄλλες.

ΣΤΕΡΝΟΓΡΑΦΟ. Τὸ πανηγύρι ἔγινε τὴν Τετράδη νύχτα. Ὁ Πατσουράκος ἔβρισε δολοφόνου (!!) τὸν Ἰδα, μὰ δὲν πρόφτασε νὰ βρῖσει δολοφόνου καὶ τὸν Παλαμᾶ γιὰτὶ «δὲς ἀνεκλήθη εἰς τὴν τάξιν», πὸν πάει νὰ πεῖ πὸς δυὸ φορὲς ἡ Βουλὴ τοῦ εἶπε: Σκασμός!

ΚΑΙ δεύτερο κρούσμα. Ὑστερ' ἀπὸ τὸ γυμνασιάρχην Βόλου, νὰ, πὸν καὶ ὁ διευθυντής τοῦ Πραχτικοῦ Λυκείου διώχνει ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἓνα μαθητὴ γιὰτὶ, καθὼς γράφει ἡ «Ἀκρόπολις», μεταχειρίστηκε στὴν ἔκθεσίν του, «τῆς ὁποίας τὸ θέμα ἦτο γνωστότατον λαϊκὸν παραμῦθον», τὴ δημοτικὴ γλώσσα.

Ἡ διαταγὴ πὸν τοιχοκολλήθηκε στὸ Λύκειο λέγει τάδε:

«Ὁ μαθητὴς Κουτσομητόπουλος ἀποβάλλεται ὡς μὴ μεταχειρισθεὶς εἰς δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἔκθεσιν τὴν ἐπίσημον γλώσσαν τοῦ Κράτους.»

Καί τὸ Λύκειο, παρακαλοῦμε, λέγεται **Πραχτικό**, πού πᾶει νὰ πεί πὼς πραχτικά πρέπει νάναί καί τὰ μυαλά κεινῶνε πού διδάσκουνε κεῖ μέσα.

*

ΩΣΤΟΣΟ «δὲν ἐτέθη ἤδη ἐν ἰσχύϊ τὸ νέον Σύνταγμα», καθὼς γράφουνε κάθε μέρα οἱ φημερίδες· μποροῦσε λοιπὸν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας νὰ πεί στοὺς διάφορους γλωσσασαμύντορες πὼς παραπολὺ νωρὶς ἀρχινήσανε νὰ στήνουν τίς καριγιόλες τους καί νὰ κατατομοῦν ὄσους μαθητὲς δὲ δέχονται, ἐπειδὴ καί τὸ θέλει τὸ Σύνταγμα, νὰ μεταβίλουνε τὰ κεφάλια τους σὲ νεροκολοκύθες.

Καί τί ἔχει νὰ γίνεῖ ἀκόμα !

*

Ο ὙΠΟΥΡΓΟΣ τῆς Παιδείας, οἱ καθηγητάδες καί οἱ φοιτητάδες τοῦ Πανεπιστήμιου, ὁ Ἀθηναῖκος τύπος, οἱ γλωσσασαμύντορες κι ὅλοι οἱ ἐπίσημοι κι ἀνεπίσημοι πέρα πέρα, ἄς διαβάσουνε σήμερα τὴν πρώτη σελίδα τοῦ «Νουμά» νὰ καμαρώσουνε πὼς μιλάει γιὰ τὸν Ποιητὴ τὸ ἄνθος τῆς Γαλλικῆς Ἐπιστήμης. Θὰν τίς ἔχουν ἀκουστά τις ὑπογραφές πού στολίζουν τὴν τιμητικὴ δῆλωσι πού δημοσιεύτηκε στὸν Παριζιάνικο «Temps» κ' ἔτσι μᾶς βγάζουν ἀπὸ τὸν κόπο νὰν τοὺς ποῦμε περσότερα.

Θυμάστε πὼς μίλησε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας στὸ περίφημο ἔγγραφο του γιὰ τὸν Παλαμά, καί βλέπετε σήμερα πὼς μιλάνε οἱ Γάλλοι Ἐπιστήμονες. Τόσο μόνο. Περισσότερο κάθε ἄλλο σκόλιο.

ΠΡΟΣ ΤΟ ἈΔΕΡΦΑΤΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ,

Μόναχο 28 τοῦ Μάη 1911

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ χαιρέται ψυχόρμηγτα κάθε Ρωμιὸς γιὰ τὸ ξεφλάστρωμα κάθε καινούργιας Ἰδέας πού ἀπὸ τὴ Ρωμισοσύνη βγαίνει καί στὴ Ρωμισοσύνη ξαναγυρίζει. Κ' ἡ Ἰδέα τοῦ Ἀδερφάτου σας γιὰ τὴ γλώσσα εἶναι καινούρια, καινούρια στὴ νέα σημασία κι ἀποτύπωση πού δίνετε σὲ τούτηνε τὴ λέξη. Γιατί ἡ νίκη τῆς δημοτικῆς εἶναι πιά σίγουρη, ἀνεξάρτητη ἀπὸ χρόνον καί τόπον καί ἄτομα. Εἶναι τὸ ἐσώψυχο ἀποτέλεσμα τοῦ προσταχτικῆς κατηγορηματικῆς πού ἡ ἐξωτερικὴ συνθηματικὴ του ἐκφραση δύσκολα θὰ μποροῦσε νὰ βαλθεῖ σὲ μαθηματικὸν τύπον, ὄντας τὸ ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα μιᾶς διανοητικῆς ἐνέργειας πού γίνεται γιὰ ὀρισμένες ἰδέες κάθε φορὰ πού παρουσιάζεται τὸ φανέρωμά τους σὲ προσταχτικὴ λύση ἀπὸ ἄτομα πού βρίσκονται σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὴ μελλάμενη νίκη τῆς Ἰδέας. Γιὰ τοῦτο καί πολὺ καλά κάμανε νὰ ὑψωθεῖτε πάνω ἀπὸ σύβουλα καί γραμματικὲς, πάνω ἀπὸ πραχτικὲς ὀφέλειες καί ἄμεσες ἐφαρμογὲς γιὰ νὰ μᾶς δείξετε τὸ αἰωνόβιον τῆς Ἰδέας, πού φτερουγιάζει ἀποπάνω ἀπὸ τὰ περιορισμένα καί πολλὰς φορὲς ἐγωϊστικὰ κεφάλια τῶν κάθε λογῆς διδάχωνε.

Σὰς παρακαλοῦμε νὰ πιστέψετε πὼς θὰ μᾶς ἔχετε πάντα στὸ πλεθρὸ σας σὰν πρόθυμοι στρατιῶτες γιὰ τὸ θρίαμβὸ τῆς Ἰδέας, τῆς ἀπύλυτης κυριάρχισσας, πού γίνεται ἔθνοςώστρα σὰ βρεθεῖ ἓνα ἔθνος νὰκούσει τὴ φωνὴ τῆς.

Μὲ ὑπόληψη

ΓΑΗΓΟΡΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ Nordendstr. 13) Πρ
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΓΑΡΗΣ
Θ. ΝΑΣΗΣ ΤΣΑΓΚΟΥΛΗΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΛΑΣ

Υ. Γ. Ἀπὸ τὸ γράμμα μας μπορεῖτε νὰ κάμμετε ὅποιαδήποτε χρῆσι θέλετε, γιατί δὲ φοβούμαστε νὰ διαλαλήσουμε τὴν Ἰδέα μπροστὰ ἀπ' ὄλονε τὸν κόσμον.

ΘΑΛΑΣΣΙΝ : ΖΩΗ

ΓΙΑ ΤΟ ΦΙΛΟΤΙΜΟ

Ἡ μποζοῦ στὸν τόπον μας εἶναι τὸ γιαιτρικὸ τοῦ κρόνου. Πέφτει χιόνι πολὺ ; Δέκα-δεκαπέντε μιζέβονται μέσα σ' ἓνα καιπηλιό, βάζουνε ρεφενέ, γεμίζουνε μιὰ στάμνα μὲ κρασί, ἔξ-ἔφτὰ ὀκάδες, ρίχνουνε λίγη ζάχαρη μέσα μαζί μὲ κανέλλα ἢ μουσκακάρι, τὴ βάζουνε ἕστερα στὴ φωτιὰ γιὰ βράσιμον, καί...λαχτάρι. Βράζει τὸ κρασί, καί σὲ λίγο ἔχουμε τὴ μποζοῦ πού διώχνει τὸ κρόνον καί ξαριτίζει τὴ φτώχεια. Ὁξὼ φτώχεια, λοιπὸν. Ἀρχίζουν ἕστερα οἱ θύμησις· ἀρχίζουνε τὰ καιριμύθια. Ἀρχιδιαζονται τὰ βιάσινα, οἱ καιληκαριές, τὰ γλέντια, οἱ δουλειές. Καί σὰ τελεφεταῖα, σὰν τὰ τσουγκρίζουνε λιγούλακι ὁ τάδες μὲ κείνον δά, καί ἡ νύχτα σας. Τὸ καιπηλιό κλείνει. Ἀβριο, ἂ λιγοστήνη τὸ κρόνον, θᾶλλῃ ἐρημιά, γιατί τότε βρίσκονται δουλειές, ἄλλοιως—καλή σας μέρα καί πᾶνε. Ἀπόψε μπορεῖ καί νὰ χορέψουμε. Θὰ τὸ καιρουμε κούλας. Θὰ φέρουμε καί τὸ μπάριμπι Σκουλιὴ μὲ τὴ λιούρα του. Ἀπόψε, σὰν πάντα ὅταν ἔχη κρόνον γερό. Ἔτσι, πού λέτε, εἴμαστε πάντα σὲ τάξη.

Τὶς προάλλες, στὸ πολὺ τὸ κρόνον, ποῖχε περιόσει τοὺς δεκαπέντε βαθμοὺς, καθόμουνα μὲσ' στοῦ Κωστή τοῦ Βέκιου τὴν ταβέρνα. Παρέμ μου εἴτανε κί-που δέκα, γέροι καί μεστοὶ μαζί καί καιληκαρόπλια. Εἴχαμε ἀπόφαση γιὰ μποζοῦ, μὰ εἴτανε νωρὶς καί τὸ στρώσαμε σὰ λόγια ὡς πού νᾶφτανε τὸ κεντί. Τὸ μαγκιλάκι, πού δὲν ἀπολείπει ἀπὸ κανέναν καιπηλιό, βιστοῦσε ἀρετικὴ ζέστα. Καθήσαμε, λοιπὸν, γύρω του καί καιβεντιάζαμε. Ἀπὸ λόγο σὲ λόγο φτάσαμε καί σ' ἓνα ναβάριο, τοῦ καιμωκοπεστιοῦ τοῦ καιπετὰν Πυθάρη. Ὁ καιμωκοπεστιοῦ Παντελής, ἀδρεφὸς τοῦ καιστρόμου τοῦ καιραβιοῦ καί νᾶφτης, ὁ